

Előfizetési árak:

Éves ár ... 12 kor.
Fél éves ... 6 kor.
Negyedéves ... 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Marosujvár, Hangyaszőv.Kiadóhivatal:
Marosujvár, Hangyaszőv.

Kéziratot nem adunk vissza

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban árszabály
szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

Zichy János állásfoglalása.

Zichy János gróf nyílt levele, mellyel beszámol választóinak a 48-as alkotmánypártba lépéséről, komoly intelem a nemzet számára, hogy eszméjén fel pártos széttagoltságából, ismerje meg a háborús viszonyok és az újkor áramlatai által teremtett helyzetünk válságos voltát és erőinek egyesítésével igyekezzék leküzdeni azokat az élénk tornyosuló nehézségeket, melyeket az egész világ vajudása ránk is felidézett. Amint ennek kérelmelhetetlen szükségességét és ebből a szempontból kiindult elhatározását megindokolja, hazafias lelkének ebben az aggódo megnyilvánulásában annyi a megkapó közvetlenség és a meggyőző erő, hogy föllépésének közéleti kihatásához joggal fűzhetünk igen messzemenő várakozásokat.

Egyébként is, de különösen ebből a szempontból Zichy csatlakozása az új alakulásra nagy nyereséget jelent. Tisztán egyéni sulya emelte a magyar közélet vezéralakjai közé s hogy negyedszázados politikai szereplésének minden változatában szinte eszményi puritánsággal teljesítette kötelességeit és szolgálta hazája érdekeit, azt a megkülönböztetést biztosította számára, hogy véleményét bármely közéleti kérdésben kivételes nyomatékkal vehette latba. Az ő szószólamása éppen a kialakulás stádiumában a nemzet legszélesebb rétegeinél a legjobb ajánló levél. Azon kevesek közé tartozik, akiről tudják, hogy nem haza beszél s ezért elhiszik neki, hogy Wekerle utmutatásának követése ma létérdeke az országnak, hogy a mostani forgatagban ami az új alakulás helyébe jöhet még, az csak a történelmi hagyományokkal szakító szélsőség le-

hetne s általa a nemzeti eszme fölött diadalmaskodó nemzetközi jelzavak uralma és hogy éppen e fenyegető veszedelem elhárítása okából most mindnyájunknak össze kell fogunk.

Hogy ellenzéki politikusaink közül Zichyt hányan követték Wekerle zászlaja alá, ez igazán másodrendű dolog. Akik ezt a zászlót diadalra fogják vinni s ezzel a nemzeti siker jelvényévé avatják, azok a nemzet milliói, melyek lelkületének érzékenységet, a haza valódi érdekei iránt semmi mesterkedéssel eltompítani nem lehet és amelyek éppen ezért még mindig sorompóba álltak, akárhányszor a Zichy Jánoséval azonos hazafiúi önzetlenségre kellett visszhangot adni.

A szegények törvénye.

A belügyminiszteriumban nagyfontosságú reform előmunkálatain dolgoznak az illetékes ügyosztályok. A szegényügy országos rendezéséről van szó, amiben a legkényesebb és legfontosabb szociális problémák egész tömege foglaltatik. Az előadói tervezet nemsokára olyan stádiumba jut, hogy külső tényezőket is be lehet majd vonni az előkészítő munkálatokba.

A szegényügyre vonatkozólag eddig is sok a rendelet és intézkedés, de minden inkább csak papíron van meg és egy-egy koncepció hiján csak véletlenül valósul meg valami a gyakorlatban. A készülő törvény — úgy értesülünk — első sorban a szegénysegélyezés tervszerű és pontosan végrehajtható módjait akarja megállapítani. Vezetőszempont az, hogy az alamizsnaszerű, megalázó és semmit sem segítő apró adományok helyett a szegények gazdasági önállóságát kell helyreállítani, őket a társadalomnak hasznos munkásokként visszaadni, szóval a segélyezést szociális reformok keretében megvalósítani.

De nemcsak az állam, hanem a társadalom jótékony munkáját is szabályozni fogja a törvény. A jótékony egyesületek valamely központosítása van tervbe véve, természetesen az illető társadalmi szervek autonómiájának sérelme nélkül. Főként az egy célra irányuló, de sok szegény és te-

hetetlen kis egyesületben haszontalanul elforgácsoló társadalmi mozgalmakat akarják összefoglalni, hogy a meddő párhuzamos akciók együttesen valami eredményt produkálhassanak, azonkívül az adminisztrációk műkedvelő hibáit, amelyekből anynyi, sokszor botrányos visszasság származott, szakszerűséggel és hozzáértéssel akarja felfrissíteni a javaslat.

Persze mindez jelentékeny pénzbe fog kerülni s a belügyminiszterium előkészítő munkájának nem a legkönnyebb része éppen az, hogy az új terheket az állam, a törvényhatóságok, a községek között igazságosan elossza. Január második felében már körülbelül a miniszteriumon kívül álló szakértők is hozzászólhatnak a javaslatához.

Magyarak hazatelepítése.

A bresztlitovszki béketárgyalásokkal homlokterbe kerül a visszavándorlásnak nemzetgazdasági szempontból oly fontos kérdése. A kérdés végleges megoldásáról csak akkor lehet szó ha a hadviselő hatalmak az általános békét megkötötték, mert hiszen a kivándorlás főként a tengeren túlra, az Egyesült Államok felé irányult és ezidőszakra még a legtöbb amerikai állammal hadilábon állunk: nem szabad azonban felednünk, hogy a magyar kivándorlásnak egy Óceánon innen útja is volt a háború előtt, egy rövidebb, de nemzeti szempontból sokkal jelentősebb útja: az, amely Oláhországba vezetett.

Különs az erdélyi részekből szakadtak el sokan véreink közül és hallgatva a csábítgatásokra, Oláhországban keresték boldogulásukat. Az alattomos szomszéd ellen vezetett sikeres hadjáratunk azonban a maga teljes meztelenségében tárta fel azt a helyzetet, amelyben szerencsétlen honfitársaink jutottak. Ugy bántak velük, mint ellenséges alattvalókkal, internálták őket, majd magukkal hurcolták és vagyontól is teljesen megfosztották.

A mai helyzetben homlokterbe kerül az Oláhországból való visszavándorlás fontos és égető kérdése; a végleges béke tárgyalásokon minden valószínűség szerint Oláhországgal való viszonyunk is tisztázodni fog. Beavatott helyen jelentették ki, hogy az Oláhországból való visszavándorlás ügye első sorban a bukovinai front mögé került csángófaluk lakosságának vissza telepítése, már a legközelebb jövőben szőnyegre kerül és a földművelésügyi miniszteriumban készen is van egy tervezet, mely a visszatérők megélhetésének anyagi alapjait lesz hivatva megvalósulás esetén megvetni. A kereskedelemügyi miniszteriumban is behatóan foglalkoznak a kérdéssel, mert nemcsak helyes és gyakorla-

MIT KIABÁLTOK?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsóbb árakban készíttetnek

Füßy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK?

ti politikával, hanem az ipari munka biztosításával is lehetővé akarják tenni a visszavándorlók ekzsztenciáját.

Természetesen a belügyminisztériumnak is lesz hozzászólása a dologhoz, főként oly irányban, hogy a visszahonosításra vonatkozó törvény tömeges visszatelepülők honosításáról szóló 1886. évi IV. törvényeikk szellemében enyhíthessék.

Az iparért.

A világháború a legnagyobb forradalmár. Társadalmi osztályokat bont szét. Megváltoztatja az uralkodó és elnyomott osztályok gazdasági politikai elveit. Erjedésben van minden. Minden osztály készülődik a világháború befejezése után történendő nagy elváltozásokra. Eberen, mint a hiúz, tele támadó erővel összefog érdekei védelmére — a nagybirtokosság, megtámadtatva szövetségekben tömörül a kereskedelem és magasabb munkabérékért csatásorban áll a szervezett munkásság.

Ha végigtekintünk ez osztályokon, önkénytelenül szembeölik, hogy a szervezett felvonulástól a kis- és középipar nagy tömege hiányzik.

Fájdalommal kell leszögeznünk a szomorú tény, hogy a magyar ipari termelés 80 százalékát kitevő kis- és középiparosság öntudatosan szervezve nincsen.

A magyar városi élet elmaradottsága egyfelől, az agrár uralom másfelől megakadályozta, hogy kifejlődjön az idők folyamán öntudatos polgárság.

Nyugat-Európában a polgárság gerincét: a kis- és középiparosság képezi. A tökélet termelő mód a fejlődés törvénye szerint Magyarországon is urrá lett. Ennek következménye, hogy nálunk is kialakulóban van a polgári öntudat.

Az oktatás, a nevelés reflektórával bele kell világítanunk a legutolsó pinceműhelybe, a szervezetség hatalmas erejével be kell hatolnunk az otthon dolgozó mester padlásalakásába.

Meg kell értetnünk az iparos-sággal, hogy csak úgy szerezhet hatalmat és befolyást az államban, csak úgy érvényesítheti gazdasági törekvéseit, ha szervezkedik és érdekeinek védelmére sorakozik.

Nem szabad szervezetlenül maradni egy magyar kis- és középiparosnak sem. Kényszerítő, természetesen erkölcsi kényszerítő eszközök kell alkalmazni minden oly iparos ellen, aki vonakodik a saját érdekében folytatott küzdelemben részt venni.

E cél szolgálataiban kell állati úgy a szó, mint az írás hatalmas fegyverének.

A felvilágosító iratok százezreit kell széjjel röpitetnünk országszerte. Ez iratoknak tartalmazniok kell a magyar iparos-ság szellemi fegyvertárát. A füzetek mindegyikének magába kell foglalnia a kis és közép-

birtokosság egy-egy politikai, gazdasági és társadalmi követelését.

Buzdítani kell az iparos társadalmat ragyogó történeti példák is mertetésével. Meg kell kedveltetni minden egyes ipari szakmát, büszkévé tenni az iparost, hogy a szakma művelője lehet. A szervezkedésnek ez az egyik része. A másik, a még súlyosabb: a házi és szakmakénti agitáció.

Nevelnünk kell jó tanonc-anyagot s ez által oly képzett iparosokat, akik megállják helyüket az élet versenyében és meg tudják győzni iparos-társaikat a szervezkedés mindent legyőző erejéről és előnyeiről.

Meg kell győzni a kételkedőket, a csüggedőket, hogy a szervezkedés több jogot, több kenyeret és magát a megélhetést jelenti.

A jövő küzdelemben azt az osztályt fogja megilletni a győzelmi palma, amely teljes fegyverzetten felvértezten indul a harcra, a béke nemzetépítő nagy harcába...

A rekvirálások egyöntetűsége.

Az újabb terményrekvirálás tárgyában az Országos Közélelmezési Miniszter által múlt évben kiadott 150000 számú rendeletben a törvényhatóságok első tisztviselői felhatalmazást nyertek arra, hogy a szükség esetén a házi és gazdasági szükségletek kvótáit redukálhassák. Az egyöntetűség érdekében, a közlelmezési miniszter megszüntetni kívánja az egyes szomszédos törvényhatóságok eljárásai között megállapítható feltűnő eltéréseket és az összes törvényhatóságokra vonatkozólag 900 (IV—A) elrendelte, hogy a 15 évnél idősebb férfimunkások részére havonként és fejenként 13 kilogram gabona, vagy 17 és fél kilogram tengeri, illetve ezeknek megfelelő lisztmennyiség legyen visszatartandó. Egyéb őstermelők, illetve őstermelőknek egyéb családtagjai, valamint azok részére akik szabályszerű vásárlás útján látták el magukat, havonként és fejenként gabonában 9 kilogram vagy tengeriben 12 kilogram, illetve az ezeknek a mennyiségeknek megfelelő liszt tartandó vissza.

A hatósági ellátásban részesülő lakosság részére ideértve a városi lakosságot is, legfeljebb 66 kilogram liszt szolgáltatandó ki.

Az állatok eltartására a rendelet szerint a következő takarmánymennyiségek vehetők számításba: Igáslónak azokban a gazdaságokban, amelyekben a bekében is szokásban volt az abrakolás és csak a nehéz gazdasági munka idejére legfeljebb azonban csak 3 óra napi 14 kilogram szemestermény (zab vagy tengeri) egyéb állandóan nehéz munkát végző és hidegvérű nehéz lónak a gazdasági év hátralevő idejére legfentebb napi 2 kilogram ménlónak havi 80 kilogram, egy éven aluli csikónak pedig havi 45 kilogram. Féléven aluli borjunak a gazdasági év. hátra levő idejére 25 kilogram, hágobikáknak, de csak a gazdaságban fedeztetésre tényleg használtaknak, ugyanezen időre 40 kilogram zab vagy tengeri. Fejős tehéneknek csak akkor hagyható vissza legfeljebb 200 ki-

logram tengeri, ha az illető gazdaság által termelt tej a közfogyasztás céljaira szerződésileg le van kötve. Tenyészkannak de csak a tényleg tenyésztésre használtaknak, legfeljebb 50 kilogram. Tenyészokcáknak, kizárólag ha már hasas vagy fias, legfeljebb 60 kilogram tengeri, a szaporulat nevelésére pedig összesen 40 kilogram árpa. A közfogyasztásra lekötött és már beállított sertéseket, kivéve a saját szükségletre szolgáló szabályszerű, még be nem fejezett házi vagy gazdasági hizláláson kívül, új sertésbizlálásra illetve sertések ellátására visszatartott mindennemű szemestakarmány teljes egészében repurálendő. A hizás foka a repurálendő mennyiség megállapításánál szigorúan elbírálandó és minden már beállított sertésre teljes kihizlálásig legfeljebb havi 100 kilogram vehető számításba.

Süldüknek az egész időre darabonként 10 kg, bérányok részére 40 napra összesen bérányonként legfeljebb 4 kg. vehető számításba. Baromtiak eltartására csak ocsu hagyható vissza.

Azoknál a készletbirtokosnál, akiknél a rekquirálás az előírt módon, házról-házra járás útján és a készletek tényleges felmérésével már fogantatott, a megfelelő redukción a rekquirálási jegyzékek alapján irodailag is keresztülvihető.

Hogyan szerezhetjük be a kendervetőmagot

(Együttal válasz több érdeklődőnek).

A kendervetőmag iránti kérelem a 149350-917 XII.—2. sz. F. M. rendelet szerint csak akkor vehető érdemleges tárgyalás alá, ha a gazda bejelenti: 1. gazdaságának helyét, 2. szántóföldjének nagyságát, 3. azt a körülményt, hogy termelte-e már megelőzőleg is kenderet, s ha igen, utoljára mikor, mekkora területen, 4. bejelenti esetleges kendervetőmag készletét, vagy kijelenti, hogy semmi kendermaggal nem rendelkezik, 5. mekkora területen chajt kenderet termelni és a terület özmély szántása megtörtént-e, 6. az adatok valódiságát az elsőfoku közigazgatási hatóság kérelmén szintén kifejezetten igazolja.

Község, gazdakör vagy szövetséget által többek érdekében előterjesztett kérelem csak olyan jegyzék alapján tárgyalható érdemlegesen, mely jegyzékben minden egyes termelőre nézve a fönt kívánt adatok belefoglaltatnak és az adatok helyes ségért köteleze tséget vállal és helyességet az elsőfoku közigazgatási hatóság, vagy vármegyei gazdasági egyesület, vagy szövetségeti központ a jegyzéken igazolja.

A kendervetőmagot kérelmező a rendelkezésre álló készlethez képest csak azon körzetből származó kendervetőmagra tarthat igényt, amely termelő körzetben gazdasága fekszik.

A kendertermelés szempontjából I. körzethez tartoznak: Bács-Bodrog, Baranya, Békés, Csongrád, Csanád, Torontál vármegyék területe; II. körzethez tartoznak: Arad, Bihar, Győr, Fejér, Komárom, Moson, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szatmár, Szolnok, Temes, Tolna, Maros-Torda vármegyék területe; III. körzethez tartoznak az előbb meg nem nevezett vármegyék.

Az I. körzetbeli kendervetőmaggal azonos minőségűnek tekintendő a kisázsiai és esetleges más hasonló származású kendermag is.

Azoknak, akik a kenderet nem célokra termelik vagy akiknek körzetüknek megfelelő kendervetőmag nem jut, esetleg a következő alsóbb körzetbeli mag fog engedélyeztetni, ha csak kifejezetten ki nem jelenti, hogy egy alacsonyabb körzetbeli magra igényt nem tartanak.

A kendervetőmag ára 100 kg-tént I. oszt. 300 K. II. oszt. 225 K. oszt. 150 K. amely árhoz még a beszerzési költségek és a jutalék fog hozzászámíttatni.

A kendervetőmag iránti kérések közvetlenül a H. T. hez (Bp. V. Nádor u. 9.) küldendők.

Fizessünk elő a Marosujvárra

Hátralékos előfizetőinkat kérjük az előfizetési díj mielőbbi beküldésére, hogy a lap szétküldésében akadály ne álljon be. Tisztelettel a Kiadóhivatal.

HIREK.

— A zalaiznai bányakapitányság elhelyezése. A Kolozsvári Kereskedelmi és iparkamara fölterjesztést intézet a pénzügyminiszterhez, hogy a zalaiznai m. kir. bányakapitányságot a legsürgősebben helyezzék át Kolozsvárra, mert olyan eldugott helyen, mint Zalatna, nem teljesítheti kellőképpen ilyen fontos hivatását. Azt is kívánják a kolozsváriak, hogy az abrudbányai kir. bányabiztosság maradjon meg, ellenben a petrozsényi Dévára helyeztessék s végül, hogy Brassóban, Marosvásárhelyen és Besztercen új bányabiztosságok létesíttessenek. A kolozsvári kívánság mellett mindenesetre sok érv szól, de bányavidékünk s főleg Zalatna bizonyára nem örülne az áthelyezésnek s végtére és figyelembe veendő az a szempont is, hogy ne zsúfoltságos minden Kolozsvárra, hanem maradjon valami a vidéknek is. Alsófehér vármegyének minden esetre mindent meg kell tennie, hogy ezt a fontos hivatalt ne vigyék el vármegyénkől.

— Eljegyzési hír. Derék polgártársunknak Szilágyi Péternek szép és kedves leányát Miczikét eljegyezte Bölderl István m. kir. számtiszt Lupényből. Gratulálunk!

— A Maros szabályozása. Mint örömmel olvastuk, az átmeneti minisztériumnak korszakalkotó tervei vannak Magyarország vizi erőinek kihasználása tekintetében az ország köszénkészletei a mostani fogyasztás mellett 5–6 évtized múltán kifognak, a közel 2 millió lóerőre becsült és eddig kihasználatlan vizierővel kell pótolni a szénenegriát. — A vizet kell fölhasználni gépek hajtására, áramfejlesztésre. A 2 millió lóerőből a Maros folyó és mellékvizei mintegy 330,000 lóerőt, tehát igen tekintélyes mennyiséget képviselnek, éppen ezért

a kormány terveiben fontos szerep jut e folyóviznek. És mert a köszén-nel való takarékoskodás az olcsó vizi szállítás fokozott kiterjesztését is is megköveteli, a hajózhatóvátétel feladata is előtérbe kell hogy nyomuljon.

Intéző köreinknek törődniük kell ezzel a kérdéssel. Nemesak a marosvölgyi gazdaközönség kármentesítése parancsolja napirendre a Maros szabályozását most, amikor a kormány gondoskodása időszerűvé teszi a kérdést, hanem egy olcsó vizit megteremtéséből, olcsó vizierő alkalmazásától várható kereskedelmi és ipari fellendülés is kell hogy ösztönözze, éber munkára serkentse mindazokat, kik vármegyéjük sorsát szívükön viselik.

— A selmecbányai erdészeti főiskola elhelyezése. Az ország egyetlen erdészeti főiskolájának elhelyezése Selmecbányáról, melynek földrajzi helyzete nem felel meg a pedagógiai követelményeknek, már régebben foglalkoztatja a kultuszkományt. Mint a Déli Hírlap értesül, az erdészeti főiskola elhelyezése befejezett dolog. Három város verseng a főiskolaért: Pozsony, Temesvár és Kassa, negyediknek, mint kolozsvári tudósítónk jelenti, most Kolozsvár csatlakozott hozzájuk. A kormány döntése nem fog sokaig késni, mert a főiskolát már a következő tanévben új székhelyén akarják megnyitni.

— Tetőtűz. F. hó 19-én a délelőtti órákban Karsay Sándor kincstári mozdonyvezető lakásának kéményét égette a kéményseprő. A kémény ajtaját nyitva felejtették s a szálló szikrák meggyújtották a tetőzetet, amelynek nagy része a tűzmar taléka lett. Mielőtt nagyobb veszedelem keletkezett volna, a kincstári tűzoltóság Vermesy György m. kir. bányaintéző vezetése alatt megfeszített munkával a tüzet lokalizálta. Javában folyt az oltás, amikor hírről adták hogy a Szilágyi Péter m. kir. művezető és Vermesy György intéző lakásának tetőzete is kigyúlt hasonló okból. A tüzet itt is a kincstári tűzoltóság oltotta el. A vizsgálat megindult.

— Nyugalomba vonult tanfelügyelő. Maros-Torda vármegye kiváló szakindású és minden körben nagy népszerűségű volt tanfelügyelője: Dóák Lajos, kir. tanácsos, a vaskorona rend lovagja hajlott kora és betegeskedése miatt hosszú, érdemes szolgálat után nyugalomba ment. Egyike a legkiválóbb tanfőnököknek, nagy lelkesedéssel, kitűnő szervező képességgel, gazdag talentummal és kiválóan szíves és tartalmas szónoki erővel és tőle csaknem félszázadon át szolgált a

tanügyet, de hosszú idő alatt csak tisztelő és nagyrabecsülő híveket szerzett magának s vármegyéje tanítótestülete valóságos rajong érte. Nagy és értékes munkát végzett Marosszék magyarosítása, de különösen Erdély kulturális és közgazdasági fejlesztése terén is. Mint a Székely Társaságok Szövetségének nagyérdemű elnöke, lelkesen buzgólkodik hosszú évek óta az elárvult székelység felsegélyezéséért s praktikus eszméivel, törhetetlen energiájával és fiatalos idealizmusával világító fáklyaként halad elől helyes irányt mutatva Erdély rekonstrukciójában. A székely kongresszusokon így irányú ébresztő szavatai, valóságos „Talpra magyarjait” lelkes megnyitói valóságos esemény számba mentek s felrázták a lelkeket a szent eszméért való küzdelemre. Most hivatali gondoktól szabadulva — hisszük, még több időt fog szentelni a székelység javára s ebben a misziószerű nemzetiépítő munkában éppen a mai rendkívüli időkben jogosan számíthat Erdély minden hű fiának teljes odaadásu támogatására.

— Erdélyi élelmezési kormánybiztos. A kormány Kolozsvár székhellyel élelmezési kormánybiztossá Incédy Joksmann Nándort Maros-Torda vármegye főispánját nevezte ki. Hatásköre Alsófehér-, Beszterce-Naszód-, Hunyad-, Szilágy-, Szolnokdoka-, Torda-Aranyos-, Kolozs- és Szeben vármegyék területére terjed ki.

— A „Színházi Élet” Szomaházy István új regényét kezdi közölni a jövő héten. A különösen érdekes szám beszámol a Modern Színpad nagysikerű bemutatójáról, érdekes interjúban ismerteti Gábor Andor új darabját, a Princet és teljes egészében közli Lukatos László kis darabját, a Kék kalapot. A rendes rovatok: Hetivers, Intim Pista, Sugó lyuk teszik még változatosabbá a vaskos számot, amelynek ára kottamelléklettel 80 fillér. Előfizetési ára K. 850, kiadóhivatal Erzsébet körút 29. Minden új előfizető ingyen két két ünnepi — albumot — kap.

— Az oroszok kivonultak Tölgyesből. Csik vármegye tölgyesi járásából, — a mely a legutóbbi napokig az oroszok kezében volt, — az ukrán külön békének és az orosz háború befejezésének fejleményeként az ellenség elvonult. Ezzel meglibertyult az utolsó talpalattnyi magyar föld is az ellenségtől és szabaddá vált Erdélynek azon szélső keleti csücske is, mely legtovább szenvedett a háború nyomorúságától.

— A gummi. A Kőr. Miniszterium a gummi bizottságot bizta meg azzal, hogy a hadsereg részére szükséges gummianyagokat beszeresse.

Ismeretes, hogy a gummi behozatala elől teljesen el vagyunk zárva és szükségletünk fedezésénél csupán a hazánkban található készletekre támaszkodhatunk. Ezt a Tanács lapunk utján is felkéri a közönséget, hogy a tulajdonában levő legkisebb mennyiségű és nélkülözhető gummianyagot is azonnal szolgáltatassa be a gummi-bizottságnak Budapestre.

— Mennyibe kerül egy purzicsán cigaretta? Ha a purzicsán dohány mai árát (18 korona) vesszük alapul és hozzá adjuk a hüvelyt, melynek árcsoza 1 kor. 20 fillér; ha egy skatulya purzicsánból 130 drb. 3 más cigarettát töltünk otthon akkor a cigaretta darabja: 16 fillér. Ha te át vinná, nem nagy dohányos, naponként 25 drb. cigarettát szívél ebből a gyártmányból, akkor naponként 4 koronát költ dohányzásra, havonként 120 koronát és évenként: 1440 koronát. Önkénytelenül jut az embernek eszébe a dohányzásról való lemondás.

— A kivágott tarisznya. Dezmerián Mannilla ajton lakos e hó 9-én Tordára jött, hogy a heti vásáron magának egy tehenet vásároljon. Talált is kedvére való tehenet s arra foglatót is adott. Ebben a pillanatban hozzá lépett két katona-ruhába öltözött zsebmetsző, a kik közül egyik őrmesteri rangot viselt és 50 korona hasznolt ígért Dezmeriánnak, ha az általa megvásárolt és felpénzelt tehenet átengedi neki. Dezmerián kevés gondolkodás után a markába ütt a tolvajnak, mondván: „Adjon Isten szerencsét kendnek!” — Az őrmester elfogadva a vásárt, kérte Dezmeriánt, hogy nyissa ki a tehennek a száját, hadd lássa a fogait. Dezmerián szót fogadott s mialatt a tehennek bajlódott, a tolvajok egyike Dezmerián tarisznyáját kivágva, 2300 k. készpénzt ellopta s azzal mindkét jó madár odább állt. A csendőség nyomozza őket.

— Egy magyar internált Tordán. Szilágyi Andrást, Szilágyi Ferenc rendőrpárnok testvérét a román hadüzenet Oláhországban érte. Internálták a orosz-határszélre, a Pruth-folyó mellé, egy moldvai faluba. Itt élte át másfél évig az internáltak szomorú sorsának szenvedéseit és gyötrelmeit, míg végre most a kieserélés alkalmával kiszabadulhatott és hazajöhetett hazájába. Betegen érkezett Tordára, hol most övéi körében pihen ki viszontagságait.

— Nagy lefoglalás. Budapesten a közraktárakban a napokban nagy élelmiszerkutatót végeztetett a közlekedési minisztérium s ez alkalommal a következő nagymennyiségű és nagyértékű élelmiszereket és egyéb cikkeket foglalták le: 24 vagon prima indiai rizst, egy bőrzeugynök beraktározott egy vagon rézgálicot, egy banktisztviselő hat láda szardíniát, egy kávé egy vagon báránypörköt, egy színésznő öt bál macedonai dohányt, egy kávé 80 bál szemes kávé, 2000 gombolyag cénát, 20 kanta elsőrendű tabakot, stb.

— 1 deka zsir 3 kor. 20 fillér. (Beküldetett.) A napokban egy szegény asszonyt találtam egy udvaron, kezében volt egy 3 deciliteres csupor és annak a fenekén egy deka elolvadt zsir. Óriási féltéssel őrizgette és éppen ezért kérdezősködtem eredete felől. Elmondta, hogy a pecsenyésektől vette és a dekányi zsir 3 kor. 20 fillérbe került, ez a drágaság netovábbja és bizony itt lenne az ideje, hogy a hatóság véget vessen az ilyen siralmas mizériáknak.

— Homokkőből való köszörűkövek gyártása. A közös Hadügyi Minisztérium Masernenewideni csoportjának fedezésére (Wien, Urania Strasse 4.) szüksége van a hadsereg szükségletének fedezésére homokkőből való köszörűkövekre, mert e cikkből a külföldi behozatal megszűnt.

A kereskedelmi miniszter leirata alapján a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felhívja a köszörűköveket előállítókat, vagy ilyenek készítésével ezután foglalkozni kívánókat, hogy néhány próbadarabot sürgősen küldjenek be a Hadügyi miniszterhez fentebbí címre.

— Új mezőgazdasági vállalat Erdélyben. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank égisze alatt működő Magyar Föld-Részvénytársaság, továbbá az Erdélyi Bank és Takarékpénztár, Részvénytársaság és a Marosvásárhelyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság érdekeltségével, egyelőre három millió korona alaptőkével Erdélyi Mezőgazdasági Rt. cég alatt egy új vállalkozás alakult meg, melynek célja az oláh betérés sujtotta Erdély gazdasági életét fellendíteni és intenzív mezőgazdasági munkát folytatni. A vállalat székhelye Kolozsváron az Erdélyi Bank épületében lesz, földbirtokoknak örök áron és haszonbérleti úton való megszerzésével kezdi meg működését, főszólyt helyezve a többtermelésre, a mezőgazdasági ipár fellendítésére és az állattenyésztés fejlesztésére.

— Az Országos Sertésforgalmi Iroda (Budapest, V. Bálvány u. 7. szám) ezen-nel hivatalosan közli, hogy Alsófehér vármegye területére a Dévai Takarékpénztár r. t. dévai céget az iroda főbizományságával megbizta. Felkérjük a vármegye és a vármegye járásainak sertéstartó közönségét, hogy hizott sertéseinek átadása ügyében haladéktalanul lépjen érintkezésbe az Iroda fenti főbizományságával. Figyelmeztetjük a sertéstartókat, hogy szabad sertésforgalom nincs, a sertésszállítás csak engedéllyel történhetik s a hatósági engedély alapján közfogyasztásra hizalt sertéseket kizárólag a m. kir. minisztérium 4782—1917. M. E. számú rendeletével felállított Országos Sertésforgalmi Iroda jogosult átvenni. Amennyiben a sertéstartók a fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesznek eleget, az Országos Sertésforgalmi Iroda kénytelen lesz a már elrendelt rekvirálás alapján a közellátás biztosítására szükséges sertéseket a legszigorubb eszközökkel megszerezni.

A házi és gazdasági szükségleten felüli zsir- és szalonnakészletek az iroda fenti főbizományságának, illetve albizományságainak szintén haladéktalanul átvételre bejelentendők, ellenkező esetben az iroda e készletekre is foganatosítani fogja a már elrendelt rekvirálást. Minden utólagos kellemetlenség elkerülése végett nyomatékosan figyelmeztetjük a sertéstulajdonosokat, hogy sertéseiknek törvénytelen úton való értékesítésétől tartózkodjanak, sertéseiket az iroda megbízottjainak adják át, mert e rendelkezés megszegője ellen a legszigorubb megtorló intézkedéseket lesz kénytelen az iroda foganatosítani.

Ötthon, átutazó nőknek.

A székelykocsárdi állomástól néhány pernyire otthont rendezett be a Szociális Missziótársulat átutazó nők részére. E célból 10 fülkére osztotta függönyökkel az állami ovoda egyik termét, melynek fűtéséről is gondoskodik. A jelentkezők a Banhofkommandonál tartoznak igazolni személyazonosságukat. Ugyanott bővebb felvilágosítást is kapnak.

Az otthon már megnyílt.

Kiadó FÜSSY JÓZSEF

Szőlővesszőket

fényes eredménnyel csak

faszénporban

termelhet.

Termeljen ap. faszénnel.

Faszén csomagolva v.

ömlesztve és faszénpor

kapható:

Weisz és Vidor cégnél

Budapest, Józsefvárosi teher

p. u. Kőbányai-ut 8. kapu.

Nagyszerűen bevált a harctéren kőbőrkől és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csomagol. compor.

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvege K - 30, 1.40, 3.-.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany-országhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elzabethstr. 5.

Napokénti ártéküldés.

MEGNYÍLT!

Kolozsváron, Mátyás király-tér 13 szám alatt

Universó

kozmetikai intézet.

hol a mai kór legmodernebb igényeknek megfelelő következő követelések eszközölköttek u. m. villanyvibrációs arcmasáz, összes szépség hibák eltávolítása, hajszálak végleges kiirtása, galvanárammal, vörös or kezelés, szeplő májfoltt, pattanások, szemölcsök, tágpórusok mitesszer és vánc eltávolítás.

Universó

kozmetikai intézet

Kolozsvár Mátyáskirály-tér 13. a mai kór legmagassabb igényének megfelelő kezelés.

Uj butor hitel!

Részletre, kölcsönképen adok el ebédő, háló, nappali szobaberendezést.

Garai Károly

butor üzlete

Arad, Asztalos Sándor-u 5.

Ruhafestés!

vegyileg legtökéletesebben fest és tisztít férfi, női és gyermeköltönyöket

ifj. Puskás Gyula, Nagyenyed Vasut-utca 1 szám.

Ön hálás lesz

nekem amiért kinz

tyukszemétől a RIA BALZSAM használatával már 3 nap alatt megszabadult. Ez a kiváló szer gyökereitől és fájdalom nélkül irtja ki a tyukszemét, megszüntet és nyomtalanul eltüntet mindennemű bőrkeményedést és szemölcsöt. Ezenkre menő hálairatok. Ára jótálló levéllel tételesen K 1.75. 3 tégely K 4.50. 6 tégely K 7.50

Izzad a lába, keze vagy hónalja

ugy hozassa meg a kitűnő „ITA” hintőport és azonnal megszabadul ettől a kellemetlen szagtól. Ára egy doboz 1 kor. 75 fill., 3 doboz 4 korona 50 fill. Szétküldés naponta. Kapható az egyedüli készítőnél. Dr. Kemény Miklós Kassa, postafiók 12/v.

